

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ

ΣΤΗΝ ΒΟΡΕΙΟ ΕΛΛΑΔΑ

Είνε πολύ ενδιαφέρον, για κάθε Έλληνα, ένα ταξίδι άπ'άνω, ψηλά, στη Βόρειο Ελλάδα, έστω κι' αν είναι σκεπασμένη τώρα, σαν τσιπάνος Ρουμελιώτης, με τη βαριά της κάπα, του παχειού, του παχτού, του κατ'αίλειου, του ακνοστιβαχτού χιονιού.

Ν' αρχίσω από την Καβάλλα, γ' αρχίσω από την Κομοτηνή, από το Δεδεαγιάς ;
 "Ας πάρω τις έντυπίσεις μου καλύτερα άνακατομητές, καθώς μου έρχονται στο νου.
 Πηγαίνω με το τραίνο προς την Κομοτηνή.
 Στάσεις σιδηροδρομικές : Ίασμος, Πολίανθος κλπ. κλπ. Όνόματα χωριών που έχουν μετονομασθή.

Περτίνον θεωρούμε να προσθέσουμε ότι στην περιοχή Πολίανθο δεν υπάρχουν άνθη, ούτε την... Πρωτομαγιά !... Διό πορτοκαλόχρονα μόνον νεκράνθημα, που οι Θρακιείς τ'ά λένε εμφανιότερα, φροντίζουν μπρος στο σιδηροδρομικό σταθμό.
 Πολίανθος λοιπόν, κατ' εφημερισμόν ή κατά... διασημισμόν....

Γυρίζοντας μι'ά μέρα στους δούλους της Καβάλλας, είδα ένα θέαμα περίεργο :
 Μερικοί άνθρωποι, δυο γιά το καθένα, βάσταζαν από ένα καβαλέτο μαφρο, άπάνω στο άσπιο, σαν εικόνα, ύπηρχε από ένα μεγάλο στεφάνι τεχνητό, με ψεύτικα λουλούδια.

Τίποτε άβλιότερο από την εμφάνιση των στεφανιών αυτών. Μυνογραφισμένα μέχρις άμυροφώσεως των άλλωτε χτυπητών τον λουλουδιών, κατασκευασμένα, εφηφαριμένα, ξεθορισμένα, έλεγαν και άποκοριστικά.

Από πάνω από τα μαφρα καβαλέτα κάτι άγγελιο, άλλωτε... χρυσοί και τώρα μαυρισμένοι, σαν άρηγνήτητα άράσων, σαν άρνηση της εικόνης και τόν καιρό, είνε έτοιμα να πετάξουν, σαν να θέλουν να φύγουν από την ρυτιμότητα και την άκαταστασία των ανθρώπων.

Μιά όπρμιονότερα πηδών, από τις μι'άρες, τη σπύνη και τόν καιρό, είνε έτοιμα να πετάξουν, σαν να θέλουν να φύγουν από την ρυτιμότητα και την άκαταστασία των ανθρώπων.

Μήνουν με τόν κ. Μπακλαβά ή με τόν κ. Κουτούση.

—Τι στέφανα είν' αυτά ; τοις ρωτώ. Μήπως έχουν ίσασοκή αξία και φυλάσσονται ποιθενά για να τ'ά φρά ή κόνες των προγόνων που τ'ά... χρησιμοποιούσανε ;...

—'Α, όχι ! Τίποτε από αυτά, μου λένε. Αιτά είνε στεφάνια κηδειών.

—Κηδειών !... Ποιών κηδειών ; Μήπως της μητέρας και του πατέρα του Μωχαμέτ 'Αλή ;

—'Όχι. Είνε στεφάνια όλων των μητεράδων, των πατεράδων κ' όλων των τιθνεωτών της Καβάλλας....

—'Αρζα να μη καταβαίνω.

—'Αλλά μου έδόθη έντυχός άμώσος ή εξήγησος ;

—Στην Καβάλλα, όταν κανείς πεθαίνει, και οι φίλοι του και οι συγγενείς, οι τεθλιμμένοι και άπαρηγόρητοι, α...σπείδμενοι την μνήμη του, θέλουν να τού καταθέσουν στεφάνια, δέν άγοράζον έταμα, ούτε του φτιάνουν από άνθη φυσικά.

—'Αλλά τί κάνουν ;

—Τά... ένοικιάζουν ! Τά γραφεία κηδειών έχουν έτοιμα, άνω και τ'ά βλέπετε. Όποιος, λοιπόν, θέλει να...καταθήσει στέφανον, πάει και τ'ά νοικιάζει. Κι' οι άνθρωποι αυτού, του εφογιάδου κηδειών, τ'ά κοιβάουιν άπ' έξω από τόν καπί, τού νεκρού, την όρα που θά γίνη ή εφοφορά...

—Και έπειτα άκολουθούν όλης της κηδείας τη διαδρομή ;

—Καθόλου. Έπειτα οι ίδιοι άνθρωποι τ'ά σπείνουν άπ' εκεί και τρέχουν πάλιν άπ' έξω από την έκκλησία, όπου μένουν ώσπου να δοθή ο τελευταίος άσπασμός. Και όταν βγάλουν τού φέρετρο άπ' τόν ναό, τ'ά σηκώνουν βιαστικά, για να τ'ά πάνε σ' άλλον μακαρίτη. Έτσι κι' ή πύττα είνε σωστή και ο σάβλος χαρτίτος !...

—Τί να προσθημασίω, μ' δι' αυτά, κανένας ; Τό πρακτικό πνεύμα των Καβαλλιωτών ή την μεταθανάτιο ματαοδοξία ;

—'Αφού όλα σ' αυτό τόν κόσμο είνε μι'ά άμύρνιας, γιατί να λείψουν και τ'ά μετά θάνατον έπισηφεία στεφάνια ;

—Οι Καβαλλιώτες, οι σπαταλούντες για τή ζωή, σαριμάζονε τις κουταμάρες του θανάτου. Ίσως να ξέρουν περισσότερο από κάθε

"Άλλοι ιερείς φάλλουν από μέσα από τόν ναό...."

άλλον Έλληνα να ζούν και να πεθαίνουν !... Πολυτέλεια στη ζωή, άπλοποίηση στο θάνατο !... Δέν έχει λοιπόν ο γράμον άδικο, όταν ίζει ότι από όλες τις πόλεις της Ελλάδος ή Καβάλλα παρουσιάζει την πιο περίεργη κοινωνική σύνθεσι....

—'Όριστε και ένα άλλο :

Την πλουσιότερη, φτωχότερη και πολυτέλεστερη λέσχη της Ελλάδος, την έχει ή Καβάλλα. Μιά μέρα όμως, καθώς ανέβαινα προς τή συνοικία Παναγίας, είδα κάτι πολυτέλη έρεβτα !

—Τί είν' αυτά ; ρώτησα.

—Μή τ'ά ρωτάς !... 'Η Καβάλλα δέν έχει λουτρό διόλου. Κάποιος έπιχειρηματίας, λοιπόν, σκέφθηκε να κινή λουτήρια δημοσίως πρώτης τάξεως. Με όλα τ'ά κομμάτια και ένθινοτάτους. Κανείς όμως δέν πήγε να λουστή, κι' έτσι ή έπιχειρήσος έμεινε στη μέση !...

Γίνεται όμως ήδη προσέγασια για μπαίν-μίζε, τó καλοκαίρι, στη θάλασσα !...

Μιά ώραφα παινή έκκλησία βρίσκεται στην Καβάλλα, εκεί κοντά στην αγορά.

Ο 'Αγιος Νικόλαος.

Οι εικόνοι — και τοιούτοι είνε... ή μη ύπαύχονα άρχαιολογική ύπηρεσία της Μακεδονίας — λένε ότι ο ναός αυτός είνε ιστορικός. Ήτανε ναός αρχαίος, έγινε έπειτα Βυζαντινός, και τ'άπαν άλλαξε τó καλλιμαχία του κι' έγινε Τουρκικό τζαμί και τώρα πάλι έγινε έκκλησία του Χριστού. Για τούτο ίσως τή βάλανε πολλούς σιδερένιους σταυρούς άπάνω στη σκεπή.

Νοικοκόρης Καβαλλιώτης, φωνάζον στην αγορά

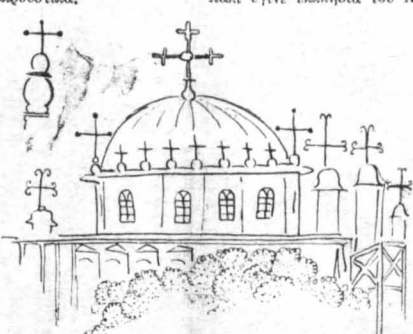
'Εσωτερικών του ναού και έσωτερικών άλλων προσώχης και περιεργίας.

Ένώ όμως μέσα ειλούγουν ο άγιος και κανέ ήσυχια κι' ειλωκάδα, άναμμένα, τ'ά κανθήλια, άπ' έξω, ή αλή της έκκλησίας, τού ύπόστεγο, ο νάρθηξ και κάθε γωνίτσα του ναού, έχει μεταβληθή σε πασατζήδικα, μανάβια, λαχανοπωλεία, μεζετζήδικα, όπωροπωλεία και ηγμανστήρια ψαριών ! Έκει ή άχλοδοή της αγοράς, ή τέρψη και ή άσχημίες της ζωής, ή βρωσιές των ανθρώπων του λαού και τó διαλαητό τόν ειδών του έμπορίου. Κι' έτσι, οι πιστοί, καμιά φορά, βταν ψάλλεται από μέσα ο 'Εσπερινός, και ίδιος τού πρωί, στον όρθρο ή στη λειτουργία, βταν κανονίζοντα ταυτόχρονα άπ' έξω ή τιμές των φρούτων και λαχανικών και γίνεται ένα είδος καίψμο προχείρου Χρηματιστηρίου, άκούνε...όσο λειτουργίες :

Τή λειτουργία του Θεού.

Και τού Μαιμονιά της λειτουργία !...

Κι' έτσι άκούει κανείς από μέσα κι' άπ'

"Ο περίεργος ναός του 'Αγίου Νικολάου στην Καβάλλα, ο οποίος από μέσα είνε έκκλησία του Θεού και άπ' έξω ναός του...Μαιμονιά !..."

έξω :

—Κύριε, έκάρωξα προς σέ, εισάκουσόν με....

—Σλαμιάς, βρε σύ Μανώλη !... Έβώ τó σκόσυλο και τó κοκκονογούλι, άρεντικό !...

—...έινε τή κεκαργένια με, προς σέ, εισάκουσόν μου, Κύριε !...

—Άκου να' έλα κι' από δω, βρε κόσμο μου, μυστήριε !...

—Την τιμωτέραν των ίσαρχουσών εις τόν οφθαλμόν τ'ά πλάτη...

—Έβδω... έδδω... Σαφέλινα μιμουσάτη, σαν τήν κοπελλιά άφράτη !...

—Φως Υλαρόν !...

—Πάρτε, κύριοι, πράσσο, χοντρό και μακροούλο !...

—Υιά Θεού, ζώνη ο διδούς, δό ο κόσμος σέ δοξάζει....

—'Ε ρε κρσάσι μι'ά φορά, πού ή βαρέλ' άδειάζει, και άτοις πιη μι'ά ποτηριά μεράκι παιά δέν βάθει....

—Κανόνα πίστειος και εικόνα πραότητος....

—Θέ μου, μαριδες ηγνανά και νάνα πρώτης ποιότητος !...

Όταν έλεγα την κατάσταση αυτή στον Μητροπολίτη Καβάλλας, έναν ύπεύροχο πραγματικώς πολεμάρχη, έκούησε θλιμμένος τó κεφάλι του και μιού ειπε :

—Μή τ'ά ρωτάς !... Πρώτα ήτανε χειρότερα !... Τώρα είν' άπ' έξω μονάχα πρατήρια. Πήρην ήτανε δύο και ταβέρνες. Κι' έτσι από μέσα ψάλλανε ('Η συνέχεια εις τήν σελ. 271)

....Και άλλοι από έξω !...

ΦΕΥΓΕΙ Ο ΛΟΥΗΣ!...

(Συνέχεια εκ της σελίδος 226)

μεις τη δική μας.

Ο Λούης τώρα πειά περνούσε ήσυχα τη ζωή του και οι χωριστοί του γλυκομιλούσαν. Στο σπίτικο του δεν του έλεγαν πειά τίποτα για ταξείδια και για δουλειές.

—Σάν σου τύχει ο περαιός δέξου τον γι' άγιασμό!...

—Έτσι έλεγε ή γρηά Ρουμπίνα κι' έκανε ύπομονη.

—Ο,τι όμως είνε να γίνη θά γίνη αναπάντεχα.

Ένα πρωί έφυγε ο Λούης για τον τακτικό του περίπατο. Έπιγανασε το χωράφι με την άξίνα του και είχε πάρει το προσφάτι του για να μείνη εκεί όλη την ήμερα. Μά έβράδωσσε και δεν άφνηκε στο σπίτι. 'Η γρηά κι' ή κόρη της έκαναν λίγη ύπομονη, μά ή ώρα περνούσε κι' ο Λούης δεν έγύριζε.

Έπιγανε τότε τρομαγμένες στο γειτόνα τους το Θεμιστοκλή και τον παρακαλέσανε να τις συντροφέη με πάνε μαζί στο χωράφι να δοσνε τ' άπογινηκε ο γυιός τους. Έπιγαν κι' ενα φανίρι μαζί τους γιατί είχε άρχισι πειά να σκοτεινιάζη.

Σέ λίγο έφτασαν στο χωράφι.

Σ' ένα δέντρο ήταν κρεμασμένος ο ντρουβάς του. Πιό κάτω ήταν ή άξίνα του παρατημένη. Ο Λούης όμως δεν φεινόταν πουθενά. Πιό πέρα ήταν ένα άλλο δέντρο. Έπιγνε με το φανίρι ο Θεμιστοκλής προς τά εκεί και τρομαγμένος ξεφώνισσε άσφανα:

—Νά τον!

Από τη φωνή του ή γυναικές κατάλαβαν, ότι κάτι κακό συμβαίνει και βρέθησαν σε λίγο κοντά του.

Ο Λούης ήταν πεμμένος μπρούνιτα κάτω και με το κεφάλι οπισσάμε. Άλλα πηγιμένο είχε κυθή από το κεφάλι του. Ένα κλαδί οπισσάμε δίπλα του έδειχνε πως ο Λούης είχε ανέβη στο δέντρο και έπεσε με το κλαδί μαζί από ψηλά κι' έμεινε στον τόπο.

Πώς έπεσε; Γιατί ανέβηκε στο δέντρο; Κανείς δεν μπορούσε να τό έηγήσει, γιατί κανείς δεν τον είδε.

Σέ λίγο έφτασαν εκεί κι' άλλοι συντοπίτες. Κι' ο Λούης, φορτωμένος στους ώμους δυό παλληκαριών, κουβαλήθηκε στο σπίτι του.

Η γυναικές άνοιξαν θρηνώντας την κασέλα του για να του βγάλουν τά καινούγια του σοδά και να τον νεκροστούσουν. για τό αάωνο ταξείδι του, τό άγύριστο.

Ήταν μαζί κι' άλλες γειτόνισσες.

Ή γρηά ή Ρουμπίνα έθωαζε ένα-ένα τά ρούχα του κι' έλεγε κι' από ένα μυσιολόι, όσο πού έθωαζε στον πάτο της κασέλας κι' άρχισε να έθριακί τά διαβατήρια του, πού δεν τά έχρησιμώποισε σ' όλη του τη ζωή.

Τά έπαυσε ένα-ένα αναστέναιζε πονεμένα και τά έβαζε κατά μέρος, για να τά φυλάζη, να τον θυμιάται.

Ή γειτόνισσες, βλέποντας τά διαβατήρια του νεκρού κύτταζαν ή μά την άλλη με πόνο και υψιθόλα:

—Φεύγει ο Λούης!... Φεύγει ο Λούης!...

Σ' ήφος

ΑΓΓΕΛΟΣ Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΣΤΗΝ ΒΟΡΕΙΟ ΕΛΛΑΔΑ

(Συνέχεια εκ της σελίδος 230)

οι ίερείς κι' άπ' έξω τραγουδούσαν οι ιεραρχίδες και παίζαν τά μουζικά, τά κλαρίνα και τά γραμμόλινα!...

Ύπαρχε και «Κοσμή» Κίνισα στην Καβάλλα.

Άντιγράφο τό κατοπέρω, άπόσκι κι' δλόκληρο, από την καλήν επιμολία της Καβάλλας, των «Ψεύθων Κήσινας», τού κ. Δου. Ζώνια: ΕΝΑ ΑΠΡΕ-ΜΙΝΤΙ ΣΤΟ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ

«Πλοσοφορούμεθα ότι έξαιροεικόνο άπρε - μιντι έδόθη την παρελθούσαν έδδομάδα εις τό σαλόνι κοσμηικής δεσποινίδος, πασά την συνουκίαν της Άγίας Βαρβάρας.

Τό γεγονός σημειώνεται ως έξαιροεικόνο, διότι τό περὶ οδ πρόκειται άπρε - μιντι έξελίχθη εις πρώτης τάξεως Άμερικανικήν γλάνη.

Οι προσκεκλημένοι της μονταίν δεσποινίδος, περὶ τούς τριάνοντα (άνόμοια και κοούσιαι), άφοδ έξήντησαν όλα τά πατά τοφ φιλοενοούτος οικοδοπούτου, τό έρριαν στο χορό, με έξαιροεικόνο κέφι.

Κατά την διάρκειαν όσως του χορού έξεδηλόθησαν εκ μέσουσών τής διασκεδάζοντων, άμωπέρων των φύλων, τά άποτελέσασια τής γενναίας οίνωσασίας.

Μεταξύ των άλλων έννοουμένων, άτρωσιών, ή «ρουκέττες» ήσαν ύπεροβολικά. Έντός όσων τό σπύτι της μοντέρνας δεσποινίδος μετεβλήθη εις λιμνοθάλασσαν και τά δωματία εις θαλάσσιον νοσοκομείου.

Και όταν ένόκτωσε, οι προσκεκλημένοι έπρεπε νά μεταβούν εις τās οικίας των, διότι θά άνησούον οι οικείοι των, αλλά δλίνοι μόνον ήσαν εις θέσιν να σταθούν στα πόδια.

Οι ποσισπότεροι παρεβλήθησαν, έν κακήν καταστάσει, με ταξί, και άλλοι διενεούκτευσαν εις τό φιλόξωον σπύτι.

Μεταξύ των Άμειοκινούντων νεαούν συμπολιτών μας, ύποθων και άρκετοί μαθηταί και μαθήτριαι.

Όπως διαπιστώνεται ότι ή πρόδος και ή έξελίξις εκδη-

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

—Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΕΤΑΞΗΣ

Άνεκοινώθη, ότι ο ύπουργός της Έθνικής Οικονομίας έπέτρεπε την εισαγωγήν 100 χιλιάδων κιλών έφρώνδων κουκουλιών, ή όποιες κρίνονται από τούς μεταξοβιομηχάνους μας άπαραίτητοι για την συμπλήρωσιν των αναγκών της έγχωριου μεταξοβιομηχανίας, ή όποια άνεπιτύχη σπουδαίας κατά τά τελευταία δυό χρόνια.

Έξ άλλου όμως έγινε γνωστόν ότι ή έπιτροπή των κουκουλοπαραγωγών της Έλλάδος διεμαρτυρήθη έντόνωσ προς τον ύπουργόν της Έθνικής Οικονομίας για την άνωτέρω άπόφασιν του και τοφ επέδωσσε στοιχία, σύμφωνα με τά όποια ή έφετεινή κουκουλοπαραγωγή της χώρας, μαζί με το περυσινό στόκ των κουκουλιών, είνε άνωτέρω κατά 100 χιλιάδες κιλά από τις άνάγκες της μεταξοβιομηχανίας μας.

—Η ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΕΓΓΥΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ ΑΠΟ 1)

1)1934 ΜΕΧΡΙ 30)11)1934

Τό γενικόν σύνολον των εισπράξεων των υπεγγύων προσόδων από την 1ην 'Ιανουαρίου 1934 ως την 30ην Νοεμβρίου 1934, άνήλθε σε 3.608.314.634 δραχμές, έναντι 3.270.939.445 δραχμών, πού είχε φτάσει κατά τό αντίστοιχον χρονικό διάστημα τού 1933. Ήτοι ή εισπράξις των υπεγγύων προσόδων τού Κράτους των 11 πρώτην μηνών τού 1934 υπερέθησαν κατά 337.375.189 δραχμάς τās εισπράξεις τού αντίστοιχου χρονικού διαστήματος τού 1933.

—Ο ΤΙΜΑΡ!ΘΜΟΣ

Κατά τούς ύπολογισμούς τού Άνωτάτου Οικονομικού Συμβουλίου, ο τιμαρ!θος χοηδικής πώλησως τού μηνός Δεκεμβρίου π. έ. παρέμεινε ο ίδιος με τον τιμαρ!θμον χοηδικής πώλησως τού μηνός Νοεμβρίου π. έ., ο όποιος ήτο 1994

Οι τιμαρ!θμοι των διαφόρων κατηγοριών προϊόντων έσημείωσαν την ακόλουθη πορεία:

Κατηγορίες προϊόντων	Νοέμβρ.	Δεκέμβρ.	Αύξομειώσεις + και -
Γεωργικά	2184	2197	+ 13
Ζωικά	1943	1969	+ 26
Βιομηχ. και Χημ.	1897	1890	- 7
Κάσιμοι ύλα	1865	1868	+ 3
Είδη διατροφής	2191	2175	- 16
Μέσος όρος	1994	1994	0

Ή κατά 0,5 % ύψωσις τού τιμαρ!θμου των γεωργικών προϊόντων, όφειλεται στην αύξησιν των τιμών της σταφίδος, έληθών, άραθωσίτου και κηφαριού.

Ή κατά 1,3 % ύψωσις τού τιμαρ!θμου των ζωικών προϊόντων, όφειλεται εις την αύξησιν των τιμών του κρέατος άμνου, τού βουτύρου, της μαργαρίνης και των ρεγγών.

Όσον άφορά τόν τιμαρ!θμον των κυριωτέρων ειδών διατροφής, σημειώθηκε πώσις κατά 0,3 %

Έτσι, ο γενικός τιμαρ!θμος χοηδικής πώλησως τού μηνός Δεκεμβρίου π. έ. παρέμεινε ο αυτός με τον τιμαρ!θμον χοηδικής πώλησως τού μηνός Νοεμβρίου π. έ.

—ΑΙ ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΑ ΕΡΓΑ

Άνεκοινώθη, ότι ο ύπουργός των Οικονομικών συνειργάσθη, προ ήμερών, με τον συνάδελφό του της Συγκοινωνίας, για τό ζήτημα των πιστώσεων, ή όποιες θά άναγρασούν στο νέο προόλογισμό (1 'Απριλίου 1935—31 Μαρτίου 1936) για τά παραγωγικά έργα.

Έγνωσθη έπίσης, ότι τό σύνολον των πιστώσεων αυτών θά άνέλθη τό ποσόν των 500 εκατομμυρίων δραχμών και ότι θά διατεθίη κυρίως για την όδοποιάν.

—ΛΟΙΜΟΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΝ ΚΤΗΝΩΝ

Είνε γνωστόν, ότι ή Κυβέρνησις άπέφασσε να λύση συνουώτατα τό ζήτημα της ίδρύσως λομοκαθαρησίου κτηνών στον Πειραιά, και μάλιστα σύμφωνα με τον σχετικόν νόμον, ο όποιος ψηφίστηκε έσοδάσ από την Βουλήν.

Τό λομοκαθαρησίου αυτο θεωρείται άπασαίτητον από τούς άρμολούς, γιατί με την λειτουργία του θά άποσοβούντα πλέον ή επιζωσιές των κτηνών τού τόπου, ή όποιες όφειλονται εις τά εισαγόμενα από τό έξωτερικόν σπάγια.

Λούται εις την πόλιν μας εις όλας της τās πλευράς !»

Σήμερασιν!...

Πιώς έχει λοιπόν άντίρροσην ότι ή Καβάλλα είνε πόλις με ζωή, πού με έξελίχθη μεγάλην και ή...πό κραιστική πόλις της Έλλάδος!...
STAM, STAM.